

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
John Dagobert
Landskapsarkitekt

BESLUT
2017-01-12

Diarienummer
511-24149-2016

Sida
1(29)

Enligt sändlista

Beslut om strandskydd i Strömstads kommun

Innehåll

Beslut
Redogörelse för ärendet
Inkomna yttranden
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Kungörelse
Hur man överklagar
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Kartor och läsanvisning
Bilaga 2. Sändlista
Bilaga 3. Redogörelse för samråd

Beslut

A. Beslut om utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808) att den kust, de sjöar och de vattendrag som anges nedan ska omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Utvidgat strandskyddsområde 100-300 meter

Kust- och skärgårdsområdet (*med undantag för Saltö*)

Sandvatten

Husebotjärnet (*östra delen, enligt bilagd karta*)

Utvidgat strandskyddsområde 100-200 meter

Ekelidvattnet

Vaglarna N

Färingen Me

Vaglarna S

Färingen Nd

Vagnsjö

Färingen Öv

Nord-Vammsjön

Krokstjärnet

Sör-Vammsjön

Krokvattnet

Äggtjärnen

Lången

Älgsjön

Strömsvattnet

Strömsån (*nedströms Skee*)

I vissa områden har anpassning av strandskyddets utbredning gjorts. Strandskyddsgränsen har då anpassats så att den istället för att gå ända ut till 300 eller 200 meter från stranden följer vägar, järnvägar, befintlig bebyggelse med mera inom 100-300 respektive 100-200 meter från strandlinjen. I dessa lägen gäller gränsen som beslutsgräns enligt strandskyddsområdets redovisade utsträckning i bilaga 1.1-1.69.

B. Beslut om upphävande av generellt strandskydd

Länsstyrelsen upphäver vissa delar av det generella strandskyddsområdet, där strandskyddet har förlorat sin betydelse på grund av befintliga exploateringar, enligt kartor i bilaga 1.1-1.69 med stöd av 7 kap. 18 § p. 1 miljöbalken.

Redogörelse för ärendet

I Sverige gäller strandskydd vid samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag. Strandskyddet omfattar land och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden eller för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har för de kommuner som tidigare ingick i Göteborgs och Bohus län tidigare reglerat strandskyddet i länet genom särskilda kommunvisa beslut. För Strömstads kommun fattades detta beslut den 30 april 1999. Beslutet innebär bland annat att utbredningen av strandskyddet framgår av till beslutet bifogade kartor. Enligt gränsdragningen på kartorna varierar strandskyddet från noll till 300 meter. För vissa områden innebär det tidigare beslutet en inskränkning och för andra områden en utvidgning av strandskyddet.

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsregler i kraft som bland annat innebär att efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen. Detta innebär att de av Länsstyrelsen tidigare fattade besluten inte längre gäller i de delar som avser utvidgning av strandskydd.

Mot bakgrund av de nya strandskyddsreglerna har Länsstyrelsen gjort en översyn över kommunens strandskydd och den 1 december 2014 fattat ett nytt beslut om bland annat utvidgat strandskydd inom Strömstads kommun. Beslutet överklagades till regeringen som den 9 juni 2016 beslöt att upphäva Länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen för förnyad behandling. I sitt beslut anför regeringen bland annat att Länsstyrelsen i beslutet om utvidgat strandskydd även reglerat områden innanför det generella strandskyddet och att fel lagrum använts till stöd för dessa förändringar.

Efter regeringens upphävande av Länsstyrelsens beslut gällde högst 100 meter strandskydd längs kusten samt kring alla sjöar och vattendrag inom Strömstads kommun.

För att värna om strandområdenas värden för friluftslivet samt för djur- och växtlivet fattade Länsstyrelsen den 15 juli 2016 ett tillfälligt förordnande om strandskydd i Strömstads kommun. Det tillfälliga beslutet avsåg den tid som remiss och slutlig beredning av ärendet genomfördes.

Även det tillfälliga beslutet överklagades och regeringen har i sin prövning av motsvarande ärende för Göteborgs kommun, i ett delbeslut i gällande begäran om inhibition, pekat på att Länsstyrelsen i nuläget inte har något bemyndigande att fatta nya förordnanden, ändra i befintliga eller upphäva förordnanden som avser generellt strandskydd.

Länsstyrelsen tolkar att det som regeringen avser, är att vid lagändringen den 1 juli 2009 ändrades även möjligheterna för Länsstyrelsen att upphäva strandskydd. Det bemyndigande som Länsstyrelsen tidigare hade enligt 11 § förordning (1998:1252) om områdesskydd att meddela förordnanden gällande strandskyddsområden, även kallat ”normbeslut”, togs bort. Istället infördes en möjlighet för Länsstyrelsen att i det enskilda fallet upphäva strandskyddet i ett område med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken. Beslut

enligt den nya paragrafen är inte ”normbeslut” utan gynnande förvaltningsbeslut.

Det gamla beslutet från den 30 april 1999 om att upphäva strandskydd, är enligt Länsstyrelsen att betrakta som ett förordnande eller så kallade normbeslut. Detta får till följd att i de områden där Länsstyrelsen i de besluten upphävde generellt strandskydd, kan Länsstyrelsen idag inte återinföra detta. Det är i dagsläget endast genom begäran hos regeringen som sådana beslut kan ändras.

Länsstyrelsen har därför, i det nu föreliggande beslutet, inte förändrat tidigare beslut om upphävande av generellt strandskydd. Detta beslut avser endast utvidgning av strandskydd (med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken) och i vissa mindre områden beslut om nya upphävande av generellt strandskydd (med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken).

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till utvidgat strandskydd i Strömstads kommun då förslaget var ute på remiss mellan den 15 juli och 23 september 2016. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 3.

Strömstads kommun hänvisar till yttrande i samband med tidigare remiss i översynen av utvidgat strandskydd. De vill inte att strandskydd utökas inom områden som är utpekade som utvecklingsområden i fördjupad översiktsplan (FÖP) eller områden med pågående detaljplaner. Strandskydd bör heller inte utvidgas på avstyckade bostadsfastigheter som tidigare inte legat inom strandskydd. Vidare anser kommunen att bättre anpassningar bör göras till tydligt avgränsade företeelser, som exempelvis E6 och Röseberget, att strandskydd konsekvent bör införas på naturmark i äldre detaljplaner samt att vissa sjöar som idag saknar strandskydd bör få det. Kommunen anser även att strandskydd bör läggas på i strandområdet mellan Kecalviken och Selläter.

Flera markägare motsätter sig utvidgning av strandskyddet eftersom de tycker att ingreppet i äganderätten är för stort. De anser att förslaget saknar en relevant intresseavvägning mellan enskilda och allmänna intressen. Om strandskydd ska införas vill de ha ersättning för ingreppet.

Bohusläns skärgårdsråd uttrycker oro för att strandskyddet ska begränsa möjligheterna till framtida utveckling av maritima näringsverksamheter och medföra större svårigheter att bibehålla och utveckla ö- och kustsamhällen.

Markägare anser att Länsstyrelsen har övertolkat kustzonens betydelse för strandskyddets syften

Flera markägare menar att strandskydd krånglar till eller till och med omöjliggör brukandet av marken. Att markerna sköts eller brukas är en förutsättning för att markerna ska upplevas som attraktiva för allmänheten och för att vissa växter och djur ska kunna leva där. Det kräver i vissa fall att nya bostadshus kan uppföras.

Kritik har även framförts mot att utvidgningen av strandskyddet är för generell, och även tar med områden som saknar höga naturvärden såsom jordbruksmark och mark som används för skogsbruk.

Flera markägare ifrågasätter även samrådsprocessen och Länsstyrelsens bemötande av inlämnade synpunkter samt anser att informationen kring remissen har varit för dålig. Personlig kontakt borde ha tagits med markägare som berörs och markerna borde ha besökts.

Det har även kommit in yttranden som pekar på att Länsstyrelsens förslag är bra, och att det är viktigt att långsiktigt värna strandområden för allmänheten och för djur och växter.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap. 13 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften (7 kap. 18 p. 1 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet också besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap. 14 § miljöbalken).

Av förarbeten till de nya strandskyddsreglerna som trädde i kraft den 1 juli 2009 (prop. 2008/09:119 s. 99) framgår att de nya bestämmelserna i miljöbalken utgör en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Enligt 24 § 6 punkten förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska remiss av förslag till beslut om utvidgning av strandskyddsområdet enligt 7 kap. 14 § miljöbalken ske under förutsättning att beslutet gäller för en längre period än sex månader.

Allmänna överväganden

Länsstyrelsen har granskat strandområdena i sin helhet och bedömt i vilka områden:

- strandskyddet behöver utvidgas till 200 eller 300 meter,
- strandskyddet behöver utvidgas, men det finns en yttre gräns i form av bebyggelse, väg eller järnväg där en utvidgning av strandskyddet i området inom eller bakom etableringen inte bidrar till att säkerställa något av strandskyddets syften (alltså en utvidgning mellan 100 och 300 meter som begränsas av bebyggelse, väg eller järnväg).

För att minska mängden framtida prövningar av dispenser framför allt för kommunerna har Länsstyrelsen även tagit ställning till områden som till exempel etablerade tomter inom strandskyddsområdet. Länsstyrelsen har undantagit dessa i de områden där strandskydd införs genom detta beslut om utvidgning av strandskyddet. Länsstyrelsen har även på vissa platser upphävt delar av det generella strandskyddet då det i arbetet visat sig vara ianspråktaget på ett sådant sätt att det saknar värden för att tillgodose strandskyddets syften.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Strandskyddet ska långsiktigt möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap. miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet längs kusten samt kring sjöar och vattendrag. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterzonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

I Länsstyrelsens tidigare beslut om strandskydd från den 30 april 1999 upphävdes vissa delar av det generella strandskyddsområdet. I normalfallet har Länsstyrelsen nu inte lagt på utökad strandskydd bakom sådana områden där det generella strandskyddet genom tidigare beslut har minskats till mindre än 100 meter. I några specialfall har dock Länsstyrelsen gjort detta. Det kan vara fråga om att säkra en passage fram till stranden då områden rakt bakom stranden inte längre är helt allemansrättsligt tillgängliga. Det kan också vara fråga om en fortsättning på en höjdrygg med utsikt över vattnet som går in bakom ett parti av bebyggelse vid stranden, viktiga passager längs med stranden eller större sammanhängande grönområden som har stora värden för det strandnära friluftslivet eller djur- och växtlivet på platsen. Förhållanden på platsen har även i dessa specialfall varit avgörande vid bedömningen av behovet av utvidgning av strandskyddet.

Eftersom strandlinjen ibland buktar in och ut kraftigt kan det ibland också bli så att ett område som tidigare har saknat generellt strandskydd får utvidgat strandskydd från en annan del av kusten, till exempel vid smala uddar eller vid tätt liggande öar. Detta kan även bli fallet om strandskyddet utvidgas kring en sjö och det finns andra mindre sjöar med upphävt strandskydd inom till exempel 200 meter från stranden på den sjö som får utvidgat strandskydd.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv enligt 3 kap. eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de delar av kusten samt de sjöar och vattendrag som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har

Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvårdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Dessa områden ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att störande exploateringar hålls på avstånd. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att större sammanhängande strandnära områden med höga upplevelsevärden, utan påverkan från närliggande bebyggelse, omfattas av utvidgat strandskydd, så att de inte exploateras på ett sätt som hotar det långsiktiga säkerställandet av strandskyddets syften i dessa områden.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket för att få bebygga kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid kuststräckor, sjöar och vattendrag med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till platser som utgör populära turistmål.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Då det är möjligt, ser därför Länsstyrelsen sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

I vissa delar är stränderna så flacka att marken under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför tidvis är begränsad. Exploatering utanför hundrameterzonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Strandskyddets utformning

De tidigare gällande strandskyddsgränserna i Strömstads kommun härstammar till stor del från 1975. I Länsstyrelsens beslut från den 30 april 1999 genomfördes vissa ändringar av den ursprungliga gränsen, där gränsen bland annat bättre anpassades till befintliga bebyggelsegrupper med mera. Även områden inom det generella strandskyddet som antingen redan bebyggs eller i vissa fall som planerades bebyggas undantogs.

Strandskyddsgränserna utgjordes i beslutet från 1999 av beslutsgränser på kartor som har ritats i skala 1:10 000. Detta innebar att strandskyddsgränserna inte alltid var utformade så att de fullt ut svarade mot syftet med en anpassad gräns. De då i kartan fastlagda beslutsgränserna innebar även att gränserna inte förändrades om strandlinjen försköts.

Det föreliggande beslutet innebär istället att strandskyddsgränsen som grundregel anges på ett fast avstånd, 100, 200 eller 300 meter, från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Resultatet blir en mer konsekvent strandskyddsgräns, som slår vakt om viktiga passager, och som stämmer överens med strandskyddets utformning i övriga delar av länet och landet. Det utvidgade strandskyddet kommer därmed också att ha samma definition som det generella strandskyddet och de kommer därmed att flytta sig lika mycket vid eventuella framtida förändringar av strandlinjen. Kartorna som hör till detta beslut illustrerar (med undantag för de sträckor som nämns i nästa stycke) strandskyddets utbredning i dagsläget, med utgångspunkt från den strandlinje som Länsstyrelsen bedömt gälla för normalt medelvattenstånd.

Detta beslut ändrar inte tidigare upphävande av generellt strandskydd för bebyggelse, vägar med mera. I vissa områden har ytterligare ytor upphävts inom det generella strandskyddsområdet för att vi idag har ett bättre underlag för att göra anpassningarna utifrån och anpassningarna kan därmed göras mer detaljerade. Även nya anpassningar har gjorts i de områden där Länsstyrelsen nu utvidgar strandskyddsområdet. I dessa specialfall fungerar gränsen på kartan även fortsättningsvis som fastlagd beslutsgräns.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna gälla vid kusten, stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet, till exempel fisk- och musselodlingar. Den typen av exploateringar hindrar allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet. Den påverkar även strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med höga värden för strandskyddets syften ska omfattas av utvidgat strandskydd även ut över vattenområdet.

Länsstyrelsen anser att det i vissa fall är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och

trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av utvidgat strandskydd. I områden med hög bebyggelsegrad och högt exploateringsstryck kan dock ett sådant område fungera som en grön kil för tillgänglighet och växt- och djurliv och därmed vara mycket värdefullt för strandskyddets syften. Därför måste en bedömning göras i varje enskilt fall.

I särskilda fall finns det även inom det generella strandskyddet anledning att göra sådana anpassningar. Med anledning av närheten till vattnet och eventuellt tillkommande bebyggelses privatiserande effekt på kringliggande områden bör dock sådana anpassningar göras mycket restriktivt.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I kartorna som bifogas beslutet används en strandlinje från Lantmäteriets fastighetskartas marklinjeskikt från den 21 oktober 2010. Strandlinjen i det skiktet utgör Lantmäteriets tolkning av var strandlinjen går vid normalt medelvattenstånd.

Vid Strömsvattnet och även vid en del av Lången har Länsstyrelsen dock valt att utgå ifrån en tolkad strandlinje, som gjorts utifrån flygbildsstudier. Anledningen är att områdena är grunda och ibland vassbevuxna, och Länsstyrelsen bedömer att den strandlinje som fastighetskartans marklinjeskikt visar i det här området är felaktig i förhållande till de faktiska omständigheterna.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljö målen:

- ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt,
- ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas.
- ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” som bland annat innebär att kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav

Berörda områdens värden

Kustzonen (med undantag för Saltö) (bilaga 1.1-1.18, 1.20-1.25, 1.27-1.32, 1.34-1.37, 1.42-1.47, 1.51-1.55 och 1.58-1.69)

Allmän värdebeskrivning

Norra Bohusläns kust utgörs av ett naturskönt skärgårdslandskap med exponerad ytterskärgård och skyddad, ofta lummig, innerskärgård.

Strömstads kust- och havsområden tillhör de mest unika marina områdena i Sverige med nationalparksområdet kring Koster och naturen i och kring Idefjorden i norr. Det varierande landskapet och den djupa skärgården gör att artrikedomen är hög. Vidsträckta grundområden som är biologiskt högproduktiva utgör uppväxtområden för många kommersiellt viktiga fiskarter. Bestånd av ålgräsängar finns i flera områden längs Strömstads kuststräcka. Havsstrandängar, våtmarkskomplex och skär är viktiga miljöer för fågellivet och området rymmer mycket höga ornitologiska värden. Den näringsrika fågelspillningen ger vidare förutsättningar för en frodig flora. Längs kusten finns flera fågelskyddsområden. I kustzonen finns även knubbsäl som ofta ses på de kala skären.

Stora sammanhängande lövskogsområden utgör habitat för många rödlistade växter och djur. Bohusläns randlövskogar är en biotop med särskilt höga bevarandevärden. Kustnära brynmiljöer, med övergång från busksnår och krattskog i exponerade lägen till den lummiga skogen i dalbottnarna, är ovanligt artrika. Skogarna bildar långsmala stråk längs foten av de skarpa bergsbranterna och biotopen har stor betydelse för många insekts- och fågelarter.

Kustområdet i norra Bohuslän, där Strömstads kommun ingår, är ett av de mest besökta friluftsområdena i landet och är även betydelsefullt för internationell turism. Landskapet hyser stora skönhetsvärden och har goda förutsättningar för bad, båtsport, kanoting, fiske, klättring, jakt, löpning, geocaching och andra typer av rörligt friluftsliv. Det finns även gott om anordningar för friluftsverksamhet såsom vandrarhem, campingplatser, båtuthyrning, marinor samt naturhamnar.

Norra Bohusläns kust är i sin helhet utpekad som särskilt geografiskt område enligt 4 kap. 2 § miljöbalken där turismens och det rörliga friluftslivets intressen särskilt ska beaktas. Denna typ av utpekade områden kallas för ”nationallandskap”, vilket syftar på att de är unika och värdefulla för hela Sverige och även för övriga Europa. Området är även utpekad som riksintresse för obruten kust enligt 4 kap. 3 § miljöbalken. Hela kuststräckan i kommunen, med undantag för Strömstads tätort, har även pekats ut som riksintresse för både friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Saltö omfattas idag av naturreservat bildat den 28 oktober 2011.

Länsstyrelsen anser att skyddet som naturreservatet medför är så omfattande att ett utvidgat strandskydd på ön inte är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddets syften. Generellt strandskydd om 100 meter

gäller därför även fortsättningsvis på landsidan på Saltö räknat från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Bebyggelsegrad och exploateringstryck

Bohuskusten klassas som högexploaterad och enligt Statistiska centralbyrån har det strandnära byggandet vid Bohuskusten ökat under de senaste åren. Enligt rapporten *Exploatering i kustzonen 2013*, Rapportserie nr 2/2014 (Länsstyrelserna), har fastlandsstränderna i kommunen en exploateringsgrad på 31 % inom 100 meter strandzon och 29 % inom 300 meter strandzon. Redan idag är delar av kuststräckan exploaterad i så hög grad att tillgängligheten för allmänheten har begränsats. I vissa områden är det idag inte möjligt för allmänheten att ta sig fram till vattnet. Såväl växt- och djurliv som upplevelsevärden och övriga värden för besöksnäringen hotas av den ökande exploateringen och privatiseringen av strandområden.

Enligt kommunens översiktsplan från 2013 ökar befolkningen i kommunen. En majoritet av flyttöverskottet kommer från Norge. Ökningen har främst skett i området kring Strömstad, men även i södra kustområdet på bland annat Tjärnö och Rossö.

Delområde I – Strömstads norra och nordöstra kustzon med Idefjorden - värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.43, 1.51-1.52, 1.59, 1.62, 1.63-1.64 och 1.66-1.69)

Området omfattar Idefjorden med strandområden, från Gilletungan i sydost till Kobbungen i nordväst och utgörs av ett dramatiskt fjordlandskap med stora skönhets-, natur- och friluftsvärden. Fjorden är en äkta tröskelfjord med väl utvecklat estuarium. På de branta hårdbottnarna vid fjordens sidor finns revmiljöer. Fjorden är en av de mest artrika marina miljöerna i Sverige, och har stora landskapliga värden med sina dramatiska branta bergsklippor.

Området omfattas i sin helhet av riksintresse för rörligt friluftsliv och obruten kust enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken samt riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Området är också i sin helhet utpekats som Natura 2000-område, vilket dock inte innebär samma skydd för området som strandskyddet.

Området kring Svinesund har pekats ut som riksintresse för kulturmiljövård eftersom det visar en gränsmiljö med stor kommunikations- och krigshistorisk betydelse. Även området kring Krokstrand har pekats ut som riksintresse för kulturmiljövård eftersom det visar ett stenhuggarsamhälle från 1800-talets slut.

Längs den aktuella kuststräckan finns även ett flertal mindre områden med höga naturvärden. Vid Strand finns ett värdefullt lövskogsområde, och vid Sabbågen, Långenäs och Bågen finns nyckelbiotoper som pekats ut av Skogsstyrelsen. Ytterligare områden med naturvärden som pekats ut av Skogsstyrelsen finns i bergsbranterna mellan Torskhålan och Bågen, vid Lövvik, Fagerhult, Grimsnäs och Roparhällan.

Den aktuella kuststräckan är förhållandevis oexploaterad jämfört med många andra områden utmed Bohuskusten, även om viss bebyggelse naturligtvis finns. Bebyggelsen är vanligtvis samlad i kluster, exempelvis vid Strand, Hällebågen, Aleviken och Saltbacken, med större sammanhängande oexploaterade områden däremellan. I vissa områden är strandskyddet sedan tidigare upphävt kring bebyggelsen. Större delen av området omfattas dock av utvidgat strandskydd sedan tidigare.

Länsstyrelsen anser med hänsyn till de höga natur- och friluftsvärdena samt det höga bebyggelsestrycket i området att ett utvidgat strandskydd, i enlighet med redovisning på ovanstående kartbilagor, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Delområde II – Strömstads yttre kustzon med Kosterfjorden - värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (Bilaga 1.1-1.2, 1.5-1.8, 1.12-1.15, 1.20-1.22, 1.27-1.29, 1.34-1.35, 1.44-1.45, 1.53-1.54, 1.60-1.61 och 1.65-1.66)

Området omfattar Kosterfjorden och Kosterkärgården från Idefjordens utlopp i norr till Ramsö i söder och utgörs av en rik och naturskön skärgårds- och havsmiljö med stora värden för det rörliga friluftslivet.

Området omfattas i sin helhet av riksintresse för rörligt friluftsliv och obruten kust enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken samt riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Området kring Syd-Koster omfattas även av riksintresse för kulturmiljövård eftersom det visar en historisk skärgårdsmiljö. Här finns ett odlingslandskap som präglats av laga skifte och en strandnära bebyggelse som präglats av badortslivet och det ökade fisket kring sekelskiftet 1900.

Stora delar av den aktuella kustzonen ingår i nationalparken och Natura 2000-området Kosterfjorden som utgör en för Sverige unik havsmiljö med en mångfald av marina arter och miljöer. Små öar och skär i arkipelagen utgör viktiga reproduktionslokaler för knubbsäl och inom området finns också viktiga häckningslokaler för sjöfågel. Stora delar av Kosteröarnas landområden utgör naturreservat. På Kosteröarna finns mycket särpräglade lövskogar och maritima lövsnår.

Bebyggelsegraden i strandzonen är hög i området och bebyggelsestrycket är fortsatt högt. I många områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. Det finns även en del större, sammanhängande, oexploaterade områden som, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringstrycket, är mycket värdefulla med avseende på strandskyddets syften, bland annat på norra och västra delen av Nord-Koster, sydvästra delen av Syd-Koster, på de

mindre öarna kring Kosteröarna samt i nordöstra och sydvästra delen av Ramsö.

Mindre strandområden, men ändå betydelsefulla som oexploaterade kilar och passager i den täta bebyggelsen, finns bland annat vid Kosterhamnen och Hamneholmen vid Sydkoster samt kring Kustersundet mellan Nord- och Syd-Koster.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Delområde III – Strömstads inre kustzon med Dynekilen, Långörännan, Starekilen, Öddöarna, Tjärnö, Rossö och Gåsholmen- värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.3-1.4, 1.8-1.11, 1.15-1.18, 1.23-1.25, 1.30-1.32, 1.36-1.37, 1.45-1.47 och 1.55)

Området omfattar Strömstads inre kustzon, från Dynekilen i norr till Rossö och Gåsholmen i söder. Området utgörs av ett naturskönt skärgårdslandskap med en mängd öar med mellanliggande grunda vattenområden. Området har betydande värden för friluftslivet. Området innehåller rika uppväxtplatser för fisk och skaldjur (såsom ostron och blåmusslor), med grunda lerslätter och ålgräsängar. De grunda vattnen, lerorna, utgör också en viktig miljö för fågellivet. Många smala sund begränsar vattenomsättningen, vilket gör området känsligt för övergödning och ingrepp. Det marina ekosystemet uppvisar en mycket stor komplexitet med årstidsvariationer och migrationer mellan områdets olika delar. Forskning och undervisning i områdets biologi sker i stor utsträckning genom Tjärnö marinbiologiska station.

Området skiljer sig från skärgården söderut genom att öarna är skogbeklädda och miljön mer påverkad av lokala sötvattnensutflöden. I vegetationsbilden är kusttallen dominerande och fina bestånd finns bland annat på Rossö och Kockholmen. Två av Nordeuropas tre lokaler för Bohuslind finns på norra Öddö som också hyser ett stort idegransbestånd. I området finns även en mycket omväxlande berggrund med stora geologiska värden. Bland annat genomkorsas öarna av två olika rombporfyrgångar som saknar motstycke i landet.

Området omfattas i sin helhet av riksintresse för rörligt friluftsliv och obruten kust enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken. Större delen av området, med undantag för området kring Strömstads tätort omfattas även av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Området kring Rossö-Rundö har även pekats ut som riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, eftersom det visar en skärgårdsmiljö som präglats av jordbruk kombinerat med fiske.

Nord-Långö, Capri och Nötholmen vid Strömstads tätort utgör naturreservat, bland annat med hänsyn till höga värdena för friluftslivet.

På Rossö, vid Orrevikskilen och vid Galtöleran finns marina våtmarkskomplex med intressant flora och fauna. Västra Rossö utgör naturreservat till följd av höga natur- och friluftsvärden. Älgöleran med strandområden utgör naturvårdsområde. Området tillhör innerskärgårdens grundområden och har stor betydelse som reproduktions- och näringsområde för åtskilliga fiskarter. Området har också stora värden för fågellivet och är viktigt som en del i ett större ekosystem innefattande de skärgårdsvatten som det står i förbindelse med genom strömgenomsatta sund. Vikarna Nöddökilen och Orrevikskil som ligger i direkt anslutning till området utgör naturreservat på grund av sina höga värden för fågellivet. Vikarna är grunda med goda förhållanden för häckande och rastande fågel. Markområdena kring vikarnas inre delar är flacka och av madkaraktär. Området som helhet har stora landskapliga skönhetsvärden. Området vid Galtölera ingår i Tanumskustens naturvårdsområde (del I). Området utgör även Natura 2000-område enligt såväl fågel- som art- och habitatdirektiven. Området har höga naturvärden, framförallt marinbiologiska, ornitologiska och floristiska. Området har även höga skönhetsvärden och är värdefullt för friluftslivet.

Flera områden har pekats ut som regionalt värdefulla odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden, bland annat kring Hogdal, vid södra Daftön och Mölen/Lidhult, vid Korsnäs och Lindholmen vid nordvästra Tjärnö samt på östra Rossö och kring Älgöleran. Många mindre områden ingår i Länsstyrelsen betesmarksinventering.

I den aktuella kustzonen finns också ett flertal områden med värdefull lövskog, bland annat vid Dyne i Dynekilen, vid Krakestranden på norra Öddö, vid Hällekind, på Daftön, Daftö-Valö, Södra Öddö, Tjärnö och Rundö, på norra delen av Rossö samt vid Älgö. Flera av områdena har även pekats ut som nyckelbiotoper av Skogsstyrelsen.

Bebyggelsegraden i strandzonen är hög i området och bebyggelsestrycket är fortsatt högt. I många områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. Det finns även en del större, sammanhängande, oexploaterade områden som, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringsstrycket, är mycket värdefulla med avseende på strandskyddets syften, bland annat kring Dynekilen, på öarna väster om Capri, på Nötholmen och Hällekind vid Strömstads tätort, på Starholmen, Daftö-Valö, kring Stigkilen på norra Öddö, väster om Nyckelbykilen på norra Tjärnö, västra delen av Lindholmen, kring Nöddökilen, på Rundö och Styrsholmen, söder om Älgöleran samt kring de inre delarna av Orrevikskil, södra delarna av Valö, nordvästra delen av Rossö samt på Kackholmen och vid Gåsholmen.

Mindre strandområden, men ändå betydelsefulla som oexploaterade kilar och passager i den täta bebyggelsen, finns bland annat kring Dynekilen, kring Hålkedalskilen, på norra och södra Öddö, vid Dafter, vid Mölen/Lidhult samt på Tjärnö, Rossö och Älgö.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning för kustzonen

Kustzonen hyser unika värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Exploateringsstrycket är fortsatt mycket högt i hela området och förväntas öka ytterligare med en ökande turism.

Många av värdena som finns längs kusten är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att stora sammanhängande områden bevaras och ett maximalt utvidgat strandskydd på 300 meter är då motiverat.

I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. I sådana områden är det lämpligt att använda bebyggelsegränsen som avgränsning för det utvidgade strandskyddet. Detsamma gäller för större vägar, som fungerar som barriärer i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet, samt vissa verksamhetsområden. Länsstyrelsen har inom området anpassat det utvidgade strandskyddet till befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, i de lägen då området bakom dessa etableringar inte behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Här anser Länsstyrelsen att det i vissa fall finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet i enlighet med bilagda kartor, då områdena uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att exploatering vid kusten, även utanför hundrameterzonen, medför negativ påverkan på växt- och djurlivet, upplevelsevärdena samt möjligheterna till rörligt friluftsliv i området. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter är nödvändigt i de delar som framgår av bilagda kartor, för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i kustzonen och bevara de för strandskyddets syften värdefulla områden som ännu inte har tagits i anspråk för bebyggelse.

Ekelidvattnet, Krokvattnet, Äggtjärnen, Sör- och Nord-Vammsjön (bilaga 1.19 och 1.26)

Värdebeskrivning

Sjöarna är belägna i det sydöstra hörnet av kommunen. Sör- och Nord-Vammsjön gränsar till Norge, och Sör- Vammsjön gränsar även till Tanums kommun.

Vammsjöarna ligger högt i ett nästan trädfrött hållmarkslandskap. De få och glesa hållmarkstallskogarna ger känslan av äkta vildmark där lavklädda klippor avlöser myrmarker i sänkorna. Söderut ligger Ekelidvattnet, Krokvattnet och Äggtjärnet som åt flera håll omges av ett stort våtmarksområde med ett mycket högt naturvärde.

Det orörda landskapet är populärt bland vandrare och Bohusleden går genom området. Här finns också en utsiktsplats med vy över stora delar av norra Bohuslän, med skärgården och havet i väster. Samtliga sjöar är rika på fisk och här finns bland annat en god stam av öring.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området med sjöar och strandområden har genom sin vildmarkskaraktär mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet, och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Nord-Vammsjön har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse och väg, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dessa, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela Nord-Vammsjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 30 april 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

För sjöarna Sör-Vammsjön, Krokvattnet, Ekelidvattnet och Äggtjärnen har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjöarna förändras inte av detta beslut.

Strömsvattnet och Strömsån (nedströms Skee) (bilaga 1.32, 1.33, 1.38 och 1.39)

Värdebeskrivning

Sjön Strömsvattnet är belägen vid Strömstads tätort, nära kusten. Det är en näringsrik slättlandssjö som genom sina grunda vikar, sankmarker och rika vegetation ger goda förutsättningar för fågellivet. Här häckar flera arter av

änder och vadare, såsom den ovanliga vattenrallen. I vass- och sumpskogspartierna i söder häckar småfågelarter som är direkt bundna till den miljön. Strömsån mynnar ut i Strömsvattnets södra del och den hyser bland annat flodpärlmussla, ål och havsvandrande öring.

Strömsvattnet och Strömsån är genom sitt nära läge till tätorterna Strömstad och Skee av stor betydelse för friluftslivet.

Hela sydöstra Strömsvattnet är utpekade som naturreservat, Natura 2000-område och riksintresse för naturvård (3 kap. 6 § miljöbalken). Så gott som hela sjön ligger inom område som pekats ut som riksintresse för turism och rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken. Sjön och Strömsåns vattensystem har klassats som värdefullt vatten av både Naturvårdsverket och Fiskeriverket.

Länsstyrelsens bedömning

Strömsvattnet och Strömsån nedströms Skee med strandområden har höga upplevelsevärden, samt höga värden för både friluftslivet och växt- och djurlivet, speciellt fågellivet. Det tätortsnära läget kan förväntas medföra ett ökat tryck på exploatering av området i framtiden. Exploatering kring sjön och ån, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på både naturvärdena och upplevelsevärdena i området. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd upp till 200 meter kring Strömsvattnet och Strömsån (nedströms Skee) är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Strömsvattnet och Strömsån har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, vägar och järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dessa, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats längs med hela Strömsån respektive runt hela Strömsvattnet på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 30 april 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen att det vid Strömsvattnet och Strömsån finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet på delar av fastigheterna Kållekind 1:2 och 1:3, Bastekärr 1:21, Hjältsgård 1:2, 1:4 och 6:1 samt Flateby 3:11 och 3:14, i enlighet med bilagda kartor, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Det generella strandskyddets utbredning kring Strömsvattnet och Strömsån förändras inte av detta beslut mer än vad som angetts angående upphävande ovan.

Nedre, Mellersta och Övre Färingen (bilaga 1.39, 1.40 och 1.47-1.49)

Värdebeskrivning

Nedre, Mellersta och Övre Färingen är kommunens största sjö, lokaliserad mitt i kommunen. Det omgivande landskapet består av skogsbeklädda berg och åsar. Sjön är rik på fisk som abborre men här finns också ål och sik. I sjön ligger Färingsön med höga naturvärden, vilken också utgör fågelskyddsområde.

Hela området präglas av ett aktivt friluftsliv, med vacker natur, motionsspår, vindskydd och stugor. Skogarna nyttjas flitigt under hela året och här finns gott om bär- och svamp. Färingen är också en del av Galärvägen, en kombinerad kanot- och vandringsled med kommunalt bevarandeprogram, vilket visar på att området har stora värden för friluftslivet. Delar av omgivningen runt sjön ingår i bevarandeplan för odlingslandskapet vilket visar på att området inte bara har värden för friluftslivet utan även för djur- och växtlivet. Vid Nedre Färingen finns ett fornlämningsområde som är utpekad som riksintresse för kulturmiljövård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Sjön är kommunens huvudvattentäkt.

Länsstyrelsens bedömning

Sjön med strandområden har mycket höga värden för såväl rörligt friluftsliv som för växt- och djurliv. Exploatering kring sjön skulle även utanför hundrameterzonen innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För delarna Nedre och Mellersta Färingen har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig väg, i enlighet med bilagda kartor, då området bakom denna etablering saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela Mellersta Färingen på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 30 april 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

För delen Övre Färingen har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddets utbredning kring Nedre, Mellersta och Övre Färingen förändras inte av detta beslut.

Norra och Södra Vaglarna (bilaga 1.48, 1.56 och 1.57)

Värdebeskrivning

Norra och Södra Vaglarna är en långsmal sjö belägen i kommunens norra del. Sjön ligger i en sprickdal och omges av ett vackert landskap.

Landskapet som till stor del består av orörd natur bidrar till en känsla av vildmark. Stränderna kan på vissa håll beskrivas som höga skogsklädda bergsbranter. Området hyser flera intressanta fågelarter och sjön har gott om fisk.

Norra och Södra Vaglarnas vackra omgivningar och orörda natur innebär att området utnyttjas flitigt för fritid och rekreation.

Länsstyrelsens bedömning

Norra och Södra Vaglarna med strandområden, har höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjöarna förändras inte av detta beslut.

Vagnsjö (bilaga 1.53)

Värdebeskrivning

Vagnsjön är belägen vid inloppet av Idefjorden. Den ligger på en platå ca 50 meter över havet i nära anslutning till naturreservatet Halle-Vagnaren på Hogdalsnäset. Här utgörs vegetationen av gammal och orörd hållmarkstallskog, med förekomst av träd äldre än 300 år. Mot sjöns västra sida sluttar berget brant nedåt medan den östra sidan är mindre dramatisk med en mer lundartad växtlighet.

Hela området har höga bevarandevärden och besökarna är många. Flera fågelarter som berguv och spillkråka häckar i området och sjön är rik på fisk. Från toppen av berget Halle-Vagnaren har man en mycket fin utsikt.

Vagnsjön ligger inom ett större område som omfattas av riksintresse för naturvård och friluftsliv (3 kap. 6 § miljöbalken), samt omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken där turismen och det rörliga friluftslivet särskilt ska värnas. Vagnsjöns västra strand omfattas även av naturreservatet Halle-Vagnarna.

Länsstyrelsens bedömning

Vagnsjön med strandområden har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För sjöarna Vagnsjön har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Älgsjön (bilaga 1.58)

Värdebeskrivning

Älgsjön är en sprickdalssjö belägen i kommunens östra delar. Sjön omges av skogsklädda åsar och ligger i ett relativt orört naturområde. Sjön med omnejd nyttjas flitigt av besökare och har höga värden för friluftsliv och rekreation. Här finns flera vandringsstigar och rikligt med bär och svamp. I norra änden av sjön finns en välbesökt badplats. Sjön är också en del av Galärvägen, en kombinerad kanot- och vandringsled med kommunalt bevarandeprogram.

Sjön ligger inom ett större område som omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken, där turismen och det rörliga friluftslivet särskilt ska värnas.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området med sjö och strandområde har höga värden för allmänhetens friluftsliv och växt- och djurliv och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Älgsjön har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela Älgsjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 30 april 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön påverkas inte av detta beslut.

Lången (1.41, 1.49, 1.50 och 1.58)

Värdebeskrivning

Lången är belägen i en lång sprickdal mitt i kommunen. Omgivningen utgörs till stora delar av ett obebyggt landskap med höga naturvärden. Här finns bland annat skogsklädda åsar och ett äldre granbestånd. Sjön ligger i nära anslutning till de helt oexploaterade områdena Ramberget och Löveråsberget som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken), samt omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken där turismen och det rörliga friluftslivet ska värnas.

Lången har gott om fisk. Skogarna hyser rikligt med bär och svamp och är populära utflyktsmål under hela året. Lången är en del av Galärvägen och utnyttjas därför också som kanot- och vandringsled, samt omfattas av kommunalt bevarandeprogram. Tillgången till sjön är även handikappanpassad.

Länsstyrelsens bedömning

Lången har med strandområden höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd på 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Lången har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela Lången på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 30 april 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön påverkas inte av detta beslut.

Krokstjärnet (bilaga 1.51)

Värdebeskrivning

Krokstjärnet ligger i en sprickdal och är belägen i kommunens östra del. Sjön omges av skog och branta bergsryggar som sluttar ner mot vattnet. I söder övergår sjön i en större våtmark av mycket högt naturvärde.

Omgivningarna kring sjön har höga värden för friluftslivet och bjuder på goda möjligheter till fritidsfiske, jakt samt bär- och svampplockning. Krokstjärnet har en badplats som i stor utsträckning nyttjas av de boende i Krokstrand. Här finns också flera stigar för motion och rekreation.

Krokstjärnet med strandområden ligger inom ett större område som har pekats ut som riksintresse för naturvård och friluftsliv (3 kap. 6 § miljöbalken), samt omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken där turismen och det rörliga friluftslivet särskilt ska värnas.

Länsstyrelsens bedömning

Krokstjärnet med strandområden har höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på

upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Krokstjärnet har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, i enlighet med bilagda kartor, då denna etablering och området bakom den saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Det generella strandskyddet kring sjön påverkas inte av detta beslut.

Sandvatten och del av Husebotjärnet (bilaga 1.42 och 1.43)

Värdebeskrivning

Sandvatten och Husebotjärnet ligger i kommunens östra del. Omgivningarna mellan sjöarna är oexploaterat och har höga värden för friluftslivet. Söder om sjöarna sträcker sig ett stort orört naturområde med skogsbeklädda åsar och våtmarker. Norr om Husebotjärnet ligger ett mindre område med vackra ängsmarker.

Sandvatten är en fin badsjö och här finns även vindskydd med grillplats. Bohusleden går längs höjden mellan de båda sjöarna och här är utsikten fantastisk med en vy ända bort till havet i väster.

Länsstyrelsens bedömning

Området kring sjön Sandvatten och mellan de båda sjöarna är oexploaterat och hyser höga upplevelsevärden och värden för friluftslivet. Exploatering i detta område, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena och möjligheterna till friluftsliv i detta område. Länsstyrelsen bedömer därför att ett utvidgat strandskydd på 300 meter enligt karta 1.42 och 1.43 i bilaga 1, som omfattar området kring sjön Sandvatten och östra delen av Husebotjärnet, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området. Övriga områden kring Husebotjärnet omfattas av generellt strandskydd om upp till 100 meter.

För Sandvatten och östra delen av Husebotjärnet har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjöarna påverkas inte av detta beslut.

Bemötande av inkomna yttranden

Med anledning av regeringens bedömning att Länsstyrelsen inte har juridisk möjlighet att ändra i de delar av tidigare beslut om strandskydd i Strömstads kommun från den 30 april 1999 som rör upphävande av generellt strandskydd, har Länsstyrelsen anpassat det nu föreliggande beslutet efter de

nya förhållandena. I några områden där det generella strandskyddet tidigare har upphävts överväger Länsstyrelsen hemställa hos regeringen om ändring av beslutet, så att generellt strandskydd åter gäller. Detta gäller områden med synnerliga värden med avseende på strandskyddets syften där ett sammanhängande strandskydd i framtiden är en nödvändighet för att värdena långsiktigt ska kunna säkerställas.

Länsstyrelsens generella princip är att inte göra justeringar för kommande bebyggelse, såsom utvecklingsområden i översiktsplan (ÖP) och fördjupad översiktsplan (FÖP). Planeringen i ÖP och FÖP är fortfarande översiktlig och odetaljerad och man kan ännu inte säga säkert att det blir en utbyggnad på den plats och i den utformning man har tänkt. Frågan får istället hanteras i detaljplaneprocessen då markanvändningen fastställs. Strandskyddet kan upphävas för kvartermark om det finns särskilda skäl. Länsstyrelsen vill särskilt poängtera att ställningstaganden som har gjorts i granskningsyttrande för FÖP och ÖP även fortsättningsvis kommer att gälla.

Länsstyrelsen har gjort justeringar för kvartermarken i detaljplaner som tidigare har fått ett positivt yttrande från Länsstyrelsen. Övriga detaljplaner får hanteras som vanligt i den fortsatta detaljplaneprocessen.

Länsstyrelsen har inte regelmässigt i denna översyn lagt på strandskydd på naturmark i gamla detaljplaner. I lagen står att strandskydd ska inträda om planen upphävs. Det är ett alltför stort jobb att detaljgranska samtliga detaljplaner och bestämma var strandskyddsgränsen ska gå. I ett fåtal områden har dock ändå justering gjorts, bland annat efter önskemål från kommunerna.

Vad gäller strandområdet mellan Kecalviken och Selläter där kommunen vill ha strandskydd konstaterar Länsstyrelsen att marken är angiven som tomtmark utan byggrätt i planen. Om strandskydd ska läggas på krävs att man kan tolka planen som att markägarna inte har rätt att nyttja marken som tomt. Länsstyrelsen avvaktar utredning av planfrågan, och gör ingen justering i nuläget.

Länsstyrelsen är medveten om behovet av en översyn även av mindre sjöar och vattendrag i länet. Resurserna har dock inte räckt till för att göra detta i det här projektet. Länsstyrelsen noterar dock kommunernas synpunkter för framtiden.

Anledningen till att Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd behövs vid Strömstads kuststräcka samt vid några insjöar är att Bohuslän är ett av Sveriges mest värdefulla områden med avseende på strandskyddets värden, det vill säga rörligt friluftsliv samt växt- och djurliv. Det finns många motstående intressen i området och därför är det viktigt att långsiktigt hushålla med denna unika markresurs. Den vackra och tillgängliga naturen är en av Sveriges största tillgångar, både för de som bor här och för de som kommer som turister. En förutsättning för detta är dock att det enskilda intresset av att bebygga mark behöver stå tillbaka för det allmänna intresset

av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv.

Länsstyrelsen anser också att fortlevnaden och utvecklingen av ö- och kustsamhällena är viktig. Länsstyrelsen ser det däremot inte som en lösning att utelämna områden från strandskydd i dessa lägen. De kan då allt för snabbt bli ianspråkta för andra ändamål som medför att önskad utveckling inte får plats. Länsstyrelsen ser istället en planprocess eller dispensprövning som en säkrare lösning för att säkra att det är just den utveckling eller etablering som samhället önskar som kommer till stånd.

En nekad strandskyddsdispens ger ingen omedelbar rätt till ersättning för markägaren. Om pågående markanvändning avsevärt försvåras ska markägaren, enligt bestämmelserna om egendomsskydd i 2 kap. 15 § regeringsformen, tillförsäkras ersättning. Byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som behövs för de areella näringarna är undantagna från förbuden i strandskyddet. Avsikten med det undantaget är att strandskyddet inte ska inkräkta på egendomsskyddet genom att förhindra pågående markanvändning.

Vad gäller frågan om strandskyddets försvårande för jordbruket, eller för annan fortsatt skötsel av mark, vill Länsstyrelsen påpeka att strandskydd inte begränsar rätten att bruka mark så som den hittills har brukats. I miljöbalken 7 kap. 16 § finns bestämmelser om undantag för areella näringar. Om jordbruket inte bedrivs i tillräckligt stor omfattning för att omfattas av undantagen får dispens sökas för exempelvis nya stängsel och ekonomibygnader. Länsstyrelsen och kommunen är väl medvetna om att djurhållning i många fall är positivt för strandskyddets syften, eftersom det bland annat bidrar till att hålla markerna öppna. Detta är något som vägs in i dispensprövningen.

Även mark som idag synes ha begränsade naturvärden kan vara viktig för strandskyddets syften, exempelvis jordbruksmark och skogsområden där skogsbruk bedrivs idag. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns längs kusten, och även kring andra sjöar, är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Områden som p-platser, hamnområden och bryggor är områden som idag är tillgängliga för allmänheten. Om strandskyddet tas bort i dessa områden finns risk att de bebyggs eller på annat sätt privatiseras så att allmänheten inte längre har tillträde. Strandskydd hindrar inte normalt användande samt underhåll av anläggningarna.

Att strandskyddet ska ses ur ett långsiktigt perspektiv gör att Länsstyrelsen i arbetet med översynen inte regelmässigt har undantagit bostadsfastigheter från strandskydd. Om en bostadsfastigheter tidigare har haft strandskydd,

både inom det generella strandskyddsområdet och inom utvidgat strandskydd kommer den i normalfallet att fortsätta ha strandskydd. Om ett område genom detta beslut får utvidgat strandskydd för första gången, har Länsstyrelsen undantagit mindre bostadsfastigheter som är tydligt ianspråktagna som tomt. Även en del tomtytter kring hus på ofri grund har undantagits.

Det beslut att upphäva och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen som regeringen fattade den 9 juni 2016 togs på formella grunder. Regeringen pekar på att Länsstyrelsen inte kan stödja sig på den paragraf som avser utvidgning av strandskydd för att utvidga strandskyddet i ett område där generellt strandskydd tidigare upphävts. Regeringen har inte tagit ställning till om de områden som Länsstyrelsen föreslagit för utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften eller ej. Länsstyrelsen har i de flesta fall inte heller ändrat inställning till områdenas värden för strandskyddet och vidhåller därför att utvidgning behövs i dessa områden.

När det är så stort antal markägare, och andra rättighetshavare, som berörs använder Länsstyrelsen kungörelsedelgivning, det vill säga annonserar i tidningar om att ett nytt förslag finns och att allmänheten får yttra sig över detta. Länsstyrelsen har följt de bestämmelser i förordningen (1998:1252) om områdesskydd samt delgivningslagen som gäller för delgivning av den här typen av förslag till beslut. Att hitta och meddela alla sakägare personligen har tyvärr inte varit praktiskt möjligt.

Att även positiva yttranden har kommit in stärker Länsstyrelsens uppfattning att strandskyddet är viktigt för att långsiktigt säkerställa det allmänna intresset av allemansrättslig tillgång till strandområden och bevarande av livsvillkor för växt- och djurliv.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark och vatten. Anpassningar av strandskyddsgränsen har dock gjorts för befintliga bebyggelsegrupper, vägar med mera i området mellan 100 och 300 meter från stranden, där de värden strandskyddet syftar till att skydda redan har förlorat i betydelse. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att beslutet om utvidgning av strandskyddsområdet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med ett antal andra kommunvisa beslut, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Strömstads Tidning, Göteborgs-Posten och Bohuslänningen.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se under upplysningar nedan.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat och landskapsarkitekt John Dagobert har varit föredragande. I ärendets handläggning har även avdelningschef Sven Swedberg och länsjurist Anna Roslund deltagit.

Lisbeth Schultze

John Dagobert

Upplysningar

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Detta beslut påverkar inte tidigare beslut om upphävande av strandskydd som fattats i samband med fastställelse eller antagande av detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det påverkar inte heller de områden som var planlagda då strandskydd infördes den 1 juli 1975, som enligt 10 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska vara undantagna från strandskydd så länge inte annat bestäms.

Strandskydd inträder enligt 10 a § lagen om införande av miljöbalken, då en generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts med en ny detaljplan. Detta gäller även när en detaljplan för ett område som tidigare har omfattats av en fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

För områden där strandskyddet upphävts vid planläggning anges det i 7 kap. 18 g § miljöbalken att strandskydd återinträder om en detaljplan eller områdesbestämmelser upphävs eller ersätts med en ny detaljplan.

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Strandskyddet innebär bland annat förbud mot nybyggnation och gäller vid sidan av plan- och bygglagen. Beslutet innebär i vissa områden att strandskydd införs där strandskydd idag inte gäller. För att utnyttja ett gällande bygglov behövs då även dispens från strandskyddet.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt. Den som har för avsikt att vidta åtgärder inom strandskyddat område och därför planerar att söka dispens för det, kan även behöva tillstånd enligt andra bestämmelser.